

Předseda Úřadu pro ochranu osobních údajů se zpovídá veřejnosti

2. 4. 2014 13:20

Úřad pro ochranu osobních údajů (ÚOOÚ) v minulých měsících vstoupil do řešení dvou případů, které vyvolaly zájem veřejnosti i médií a ukázaly problematiku ochrany osobních údajů v (pro někoho možná) překvapivém světle.

Foto: tan

Popisek: RNDr. Igor Němec, předseda Úřadu na ochranu osobních údajů

Prvním případem bylo plošné zveřejnění platů zaměstnanců státního zastupitelství v Praze, k němuž se veřejně přihlásila mediálně oblíbená **vrchní státní zástupkyně Lenka Bradáčová** s tím, že tak učinila na základě žádosti podle zákona o svobodném přístupu k informacím. Úřad za toto plošné zveřejnění udělil Vrchnímu státnímu zastupitelství pokutu 100 000 Kč, se kterou instituce nesouhlasila a podala proti ní rozklad. Její argumenty však úřad neuznal.

„Zveřejňování platů je citlivá záležitost nejen u nás, ale v řadě zemí, a záleží mimo jiné i na kulturní tradici a míře otevřenosti, která ve společnosti panuje,“ vysvětluje předseda ÚOOÚ **RNDr. Igor Němec**.

„V posuzování toho, zda má mít navrch zákon o přístupu k informacím, nebo ochrana osobních dat, používáme tzv. test proporcionality. Pokud vezmu zmíněný případ státního zastupitelství, podle tohoto testu asi nelze namítat nic proti tomu, aby veřejnost znala platy státních zástupců, protože to je údaj, který může souviset např. s jejich nezbytnou nestranností při vykonávání jejich práce. Ale těžko mohu stejný argument použít pro to, aby veřejnost

znala platy např. řidičů, účetních nebo uklízeček na tomto úřadě. Tady podle nás musí mít přednost právo na ochranu osobních údajů - a výše platu takovým údajem bezesporu je.“

A není to v podstatě formální krok, jak vyplynulo z debaty na sociálních sítích, když uložíte pokutu státní instituci a ta ji stejně uhradí z veřejných peněz, tedy z našich daní?

„Máte pravdu, že pokutu dostává instituce, ale je její zákonnou povinností pak škodu vymáhat na zaměstnanci, který ji způsobil. Z našeho pohledu to tedy rozhodně formální není.“

Účastníky diskusí na veřejných sítích zaujalo i to, že rozklad proti rozhodnutí úřadu posuzují opět představitelé úřadu. To může opravdu vzbuzovat různé dohady.

„Na vysvětlenou bych rád veřejnost seznámil s organizačním systémem a se systémem řízení úřadu. Samotné kontroly provádějí nezávislí inspektoři na základě podnětů z různých zdrojů (stížností občanů, dotazů novinářů atd.) a na základě plánu kontrol. Vedení úřadu nemá možnost průběh a výsledky kontroly ovlivnit – každý inspektor či inspektorka pracuje zcela nezávisle. Následuje případné udělení sankce - probíhá dle správního řádu. Pokud přijde proti rozhodnutí Úřadu a uložené pokutě rozklad, řeší se výhradně na druhém stupni řízení, kde naopak nemohou zasahovat ti, kdo kontrolu prováděli. Je to již v kompetenci předsedy úřadu, který má k posuzování těchto svého druhu stížností sbor právních poradců, z nichž většina nejsou zaměstnanci úřadu. A pak stále ještě úřadem postiženému subjektu zbývá možnost odvolat se proti rozhodnutí úřadu a uložení pokuty k soudu,“ říká Igor Němec.

Do podobné situace se dostal i samotný ÚOOÚ, když byl vyzván, aby zveřejnil na základě zákona o volném přístupu k informacím (zákon č. 106) platy svých zaměstnanců. Úřad dal dotazovateli (iDNES) k dispozici údaje o příjmech předsedy a jeho dvou náměstků, platy ostatních zaměstnanců odmítl zveřejnit se zdůvodněním, že jde o **zásah do soukromí** a státní instituce by měly zveřejňovat jen platy vedení. Současně připustil, že v právní i soudní praxi je tato problematika posuzována nejednotně.

Případ Kravaře a nahrávka „zloděje“

Druhý případ se týkal zveřejnění jména a příjmení muže i jeho bydliště na základě toho, že ukradl kanálové rošty. Tyto údaje se objevily na **oficiálním webu obce Kravaře**, muž ovšem nebyl v té době pravomocně shledán vinným.

Nesprávný byl i postup majitele prodejny v případě krádeže kola. Majitel prodejny, kde bylo kolo odcizeno, zveřejnil na webu **záznam z kamery**, na němž byl zachycen člověk, který dle mínění majitele kolo odcizil. Jenomže podle rozhodnutí úřadu takový záznam patří do rukou policie, která musí pátrat po člověku označeném jako pachatel a dobrat se toho, zda skutečně pachatelem je. Nikomu jinému než policii a soudu totiž výkon práva označit někoho jako podezřelého z krádeže či přímo za zloděje nepřísluší.

Vytváření registrů zlodějů, dlužníků atd. je veřejností vnímáno pozitivně, což se nakonec projevilo i v diskusi pod články o činnosti ÚOOÚ. Především bylo zveřejnění vnímáno jako alespoň nějaký trest při liknavosti a zahlcenosti policie i soudů. Úřad však i v takových případech trestá viníky pokutou (např. v případě obce Kravaře třiceti tisíc korun).

„Obec je jako správce osobních údajů povinna nakládat s osobními údaji pouze v souladu s účelem, pro který byly tyto údaje shromážděny. Jejich zveřejněním prostřednictvím internetu byl ale účel zpracování údajů občanů překročen,“ říká předseda I. Němec.

„Pro každého občana platí, že to, co není zákonem zakázáno, je mu dovoleno. Pro instituce, tedy i zástupce veřejné správy, platí opak - tedy co není uloženo zákonem, je zakázáno. Právo na ochranu osobnosti může sice být někdy prolomeno, ale musí k tomu existovat vážný důvod. Jaký je ale v těch popisovaných případech účel zveřejnění? Aby lidé, až dotyčného potkají, přešli na druhý chodník? Aby mu v hospodě nenalili? Nebo aby se pomstili jeho dětem?“ ptá se Igor Němec.

Podle předsedy úřadu starosta nemá co rozhodovat o tom, jaké informace budou o kom zveřejněny: „Občané ani podřízení nejsou jeho poddaní ani čeled', aby o nich rozhodoval jen na základě své vůle či selského rozumu. Naopak jim jako jejich zástupce má sloužit a zodpovídat se jim. A to v souladu s tím, co mu zákon ukládá.“

Žádný zákon ale neukládá „zveřejňujte dlužníky na nájemném, zveřejněte lidi, kteří podle vás ukradli míže z kanálů“, vysvětluje předseda Němec. „Způsob vymáhání dluhů je určen právním řádem, stejně jako trestání zlodějů. Právním řádem je také určeno, jak lze nakládat s osobními údaji občanů. Aby se tak dělo, na to musí náš úřad dbát,“ dodává.

Partner článku

<http://www.krajskelisty.cz/praha/4844-...sobnich-udaju-se-zpovida-verejnosti.htm>

<http://www.ekonomika.cz/clanek/predseda-uradu-pro-ochranu-osobnich-udaju-odpovida>